

δραχμή

δραχμή, η, ουσ. [*αρχ.* δραχμή], αρχαία και νεότερη νομισματική μονάδα της Ελλάδας μέχρι το τέλος του 2000, που δυστυχώς αντικαταστάθηκε από το ευρώ. Υποκορ. **δραχμίτσα** και **δραχμούλα, η**. (Ακολουθούν 33 φρ.)·

- *ανέβηκε η δραχμή*, υπερτιμήθηκε: «απ' τη στιγμή που έπεσε το δολάριο, ανέβηκε η δραχμή»·

- *άνθρωπος της δραχμής*, βλ. λ. [άνθρωπος](#)·

- *δε βγάζω δραχμή (τσακιστή)*, **α.** δεν αποκομίζω, δεν κερδίζω το παραμικρό χρηματικό ποσό: «αυτό το μήνα έπεσε τέτοια αναδουλειά, που δεν έβγαλα δραχμή τσακιστή». **β.** (για δουλειές ή επιχειρήσεις) δεν αποδίδω το παραμικρό χρηματικό κέρδος: «θα την κλείσω την επιχείρηση, γιατί δε βγάζει δραχμή τσακιστή»·

- *δε δίνω δραχμή (τσακιστή)*, **α.** δεν πληρώνω τίποτα: «δε δίνω δραχμή τσακιστή γι' αυτό το σκάφο εμπόρευμα». **β.** αδιαφορώ τελείως: «δε δίνω δραχμή γι' αυτόν τον άνθρωπο»·

- *δε μ' άφησε δραχμή (τσακιστή)*, μου κέρδισε όλα μου τα χρήματα, ιδίως σε μπαμπούτι ή σε χαρτοπαίγνιο: «ήξερε να κολλάει τα ζάρια και μέσα σε λίγη ώρα δε μ' άφησε δραχμή»·

- *δε σταυρώνω δραχμή*, δεν μπορώ να κερδίσω ούτε τα ελάχιστα χρήματα, δεν πέφτουν στα χέρια μου καθόλου λεφτά: «τον τελευταίο καιρό, με την αναδουλειά που έχει πέσει στην αγορά δε σταυρώνω δραχμή»·

- *δεν αξίζει δραχμή (τσακιστή)*, **α.** (για πρόσωπα) είναι ασήμαντος, ανάξιος λόγου, τιποτένιος: «μας τον σύστησες για σπουδαίο άνθρωπο, αλλά δεν αξίζει δραχμή τσακιστή». **β.** (για εμπορεύματα ή πράγματα) η αξία του είναι ασήμαντη, μηδαμινή, είναι τελευταίας ποιότητας: «έδωσε ένα κάρο λεφτά και πήρε αυτό το πράγμα, που δεν αξίζει δραχμή τσακιστή»·

- *δεν αφήνει δραχμή για δραχμή*, είναι πολύ σπάταλος: «μόλις πάρει το μισθό στα χέρια του, μέσα σε λίγες μέρες δεν αφήνει δραχμή για δραχμή»·

- *δεν αφήνει δραχμή να πέσει κάτω*, είναι μεγάλος τσιγκούνης, σκύβει και μαζεύει ακόμη και τη δραχμή που του πέφτει: «αυτός δεν αφήνει δραχμή να πέσει κάτω κι εσύ νομίζεις πως θα πάει να κάνει έξοδα για να διασκεδάσει!»·

- *δεν αφήνει δραχμή (τσακιστή)*, **α.** (για δουλειές ή επιχειρήσεις) δεν αποδίδει το παραμικρό χρηματικό κέρδος: «σκέφτομαι να κλείσω την επιχείρηση, γιατί δεν αφήνει δραχμή τσακιστή». **β.** (για πρόσωπα) είναι τσιγκούνης, λογαριάζει ακόμη και τη δραχμή: «τόσα χρόνια τρώει σ' αυτό το εστιατόριο και δεν έχει αφήσει δραχμή στα γκαρσόνια για πουρμπουάρ»·

- *δεν έχω απάνω μου δραχμή (τσακιστή)*, τυχαίνει να μην έχω μαζί μου καθόλου χρήματα, χωρίς αυτό να προϋποθέτει ότι είμαι φτωχός: «αυτή τη στιγμή δεν μπορώ να σε βοηθήσω, γιατί δεν έχω απάνω μου δραχμή τσακιστή»·

- *δεν έχω δραχμή (τσακιστή)*, **α.** είμαι τελείως άφραγκος: «δε θα 'ρθω μαζί σας, γιατί δεν έχω δραχμή τσακιστή». **β.** είμαι τελείως φτωχός: «δεν τον κάνει κανένας παρέα, γιατί δεν έχει δραχμή τσακιστή»·

- *δεν κάνει δραχμή (τσακιστή)*, βλ. φρ. *δεν αξίζει δραχμή (τσακιστή)*·

- *δεν κοστίζει δραχμή (τσακιστή)*, βλ. φρ. *δεν αξίζει δραχμή (τσακιστή)*·

- *δεν πάνει δραχμή (τσακιστή)*, βλ. φρ. *δεν αξίζει δραχμή (τσακιστή)*·

- *δεν πάνω δραχμή (τσακιστή)*, βλ. φρ. *δε βγάζω δραχμή*·

- *δεν του μένει δραχμή (τσακιστή)*, το άτομο για το οποίο γίνεται λόγος, σπαταλάει, ξοδεύει όλα του τα λεφτά: «μόλις πάρει το μηνιαίο στα χέρια του, σε δυο μέρες δεν του μένει δραχμή τσακιστή»·
- *δεν υπάρχει δραχμή (τσακιστή)*, δηλώνει τέλεια έλλειψη χρημάτων: «δεν μπορώ να σε βοηθήσω, φίλε μου, γιατί δεν υπάρχει δραχμή τσακιστή»·
- *δραχμή δραχμή*, με σκληρή οικονομία και λίγο λίγο: «για ν' αγοράσω αυτό το διαμερισμάκι, μάζεψα το ποσό δραχμή δραχμή». Συνών. *δεκάρα δεκάρα / πεντάρα πεντάρα / φράγκο φράγκο*·
- *έπεσε η δραχμή*, υποτιμήθηκε: «απ' τη στιγμή που ανέβηκε το δολάριο, έπεσε η δραχμή»·
- *έπιασε κι αυτός πέντε δραχμές και...*, βλ. φρ. *έπιασε κι αυτός πέντε δεκάρες και...*, λ. *δεκάρα*·
- *θα πούμε τη δραχμή δραχμούλα*, θα αντιμετωπίσουμε μεγάλες οικονομικές δυσκολίες: «όπως πάει η οικονομία, σε λίγο καιρό θα πούμε τη δραχμή δραχμούλα»·
- *θέλει και τη δραχμή*, βλ. φρ. *περιμένει και τη δραχμή*·
- *λέει τη δραχμή δραχμούλα*, το άτομο για το οποίο γίνεται λόγος, αντιμετωπίζει μεγάλες οικονομικές δυσκολίες: «μην του ζητάς δανεικά, γιατί λέει τη δραχμή δραχμούλα ο φουκαράς»·
- *με μια δραχμή*, με ασήμαντο, με μηδαμινό χρηματικό ποσό: «ήρθε με μια δραχμή στην τσέπη κι ήθελε να γίνει συνεταίρος»·
- *μένω χωρίς δραχμή (τσακιστή)*, **α.** μου τελειώνουν όλα τα χρήματα, ξοδεύω όλα τα χρήματά μου: «δεν ξέρω πώς τα καταφέρνω, αλλά κάθε φορά που βγαίνω στην αγορά μένω χωρίς δραχμή». **β.** χάνω όλα μου τα χρήματα σε κάποια εμπορική επιχείρηση ή επένδυση: «έπεσε έξω η δουλειά του κι έμεινε χωρίς δραχμή»·
- *μετράει και τη δραχμή*, υπολογίζει και το παραμικρό ποσό, είτε επειδή έχει οικονομική στενότητα είτε επειδή είναι τσιγκούνης: «με την αναδουλειά που έχει πέσει στην αγορά, μετράει και τη δραχμή || παντρεύτηκε μ' έναν τύπο, που μετράει και τη δραχμή και είναι όλο καβγάδες»·
- *μέχρι δραχμή(ς)*, όλο το χρηματικό ποσό: «του 'δωσες τα δανεικά που του χρωστούσες; -Μέχρι δραχμή». (Λαϊκό τραγούδι: *άσ' τα όχι και τα μη, να τα μασάς μέχρι δραχμή*)·
- *ούτε δραχμή (τσακιστή)*, παντελής έλλειψη χρημάτων: «πόσα λεφτά έχεις; -Ούτε δραχμή τσακιστή»·
- *περιμένει και τη δραχμή*, είναι μεγάλος τσιγκούνης: «είναι αδύνατο να σου δανείσει τα λεφτά που σου χρειάζονται, γιατί αυτός, αγόρι μου, περιμένει και τη δραχμή». Από την εικόνα του ατόμου που, σε κάποια πληρωμή για κάποια αγορά που κάνει, περιμένει να πάρει ρέστα ακόμη και τη δραχμή·
- *τ' ακουμπώ μέχρι δραχμή (τσακιστή)*, **α.** πληρώνω όλο το ποσό, όλο το λογαριασμό και, κατ' επέκταση, πληρώνω τους μετρητοίς: «αγόρασα όλα τα οικιακά σκεύη απ' το τάδε μαγαζί και τ' ακούμπησα μέχρι δραχμή». **β.** ξοδεύω όλα τα χρήματά μου για κάποιο σκοπό: «αγόρασα ένα οικόπεδο στη Χαλκιδική κι έμεινα πανί με το πανί, γιατί τ' ακούμπησα μέχρι δραχμή». **γ.** ξοδεύω συστηματικά όλα μου τα χρήματα, ιδίως για προσωπική μου διασκέδαση ή απόλαυση: «τ' ακουμπάει μέχρι δραχμή στα μπουζούκια || τ' ακουμπάει μέχρι δραχμή στα ταξίδια». **δ.** χάνω συστηματικά όλα μου τα χρήματα, ιδίως σε τυχερά παιχνίδια: «είναι μεγάλο κορόιδο, γιατί, ό,τι βγάζει, τ' ακουμπάει μέχρι δραχμή στα χαρτιά»·
- *τα μετράω μέχρι δραχμή (τσακιστή)*, πληρώνω όλο το ποσό, όλο το λογαριασμό και, κατ' επέκταση, πληρώνω τους μετρητοίς: «ό,τι αγοράζω τα πληρώνω μέχρι δραχμή κι έχω το κεφάλι μου ήσυχο»·
- *τα τρώω μέχρι δραχμή (τσακιστή)*, ξοδεύω, σπαταλώ όλα μου τα χρήματα, ιδίως σε γλέντια και διασκεδάσεις: «όσα λεφτά βγάζω, τα τρώω μέχρι δραχμή, γιατί μια ζωή την έχουμε»·

- της δραχμής ή της μιας δραχμής, (για πρόσωπα ή πράγματα) που είναι χωρίς αξία, χωρίς σημασία: «άνθρωπος της δραχμής || πράγμα της δραχμής». (Τραγούδι: **της μιας δραχμής** τα γιασεμιά, που τα πουλάνε τα παιδάκια).
- του μέτρησα και τη δραχμή, του πλήρωσα όλο το ποσό τοις μετρητοίς, τον εξόφλησα: «αγόρασα τ' αυτοκίνητό του και του μέτρησα και τη δραχμή».
- χωρίς δραχμή, **α.** δωρεάν, τζάμπα: «μου το 'δωσε χωρίς δραχμή». **β.** δηλώνει παντελή έλλειψη χρημάτων: «χωρίς δραχμή, δεν μπορεί να πάει κανείς πουθενά».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας